

À B O N N E M E N T

Pays étrangers

Pour un an : 2 Dolars

Edition spéciale : 3 Dolars

A D R E S S E

«Idjtihad» Constantinople

Téléph : St. 865

xxviième ANNÉE

1 Novembre 1931

İ C T İ H A D

Türkçe ve Fransızca

İLMİ, EDEBİ, İKTİSADİ

No : 332

A B O N N E M A N

Seneliği (24 Nusha) Türkiye

için: 2 1,2, Âlâ kâğıdlısı

5 liradır

A D R E S

Cıgaloğlunda İctihad Evi

Tarihi Te'sisi :

1904 — Genève

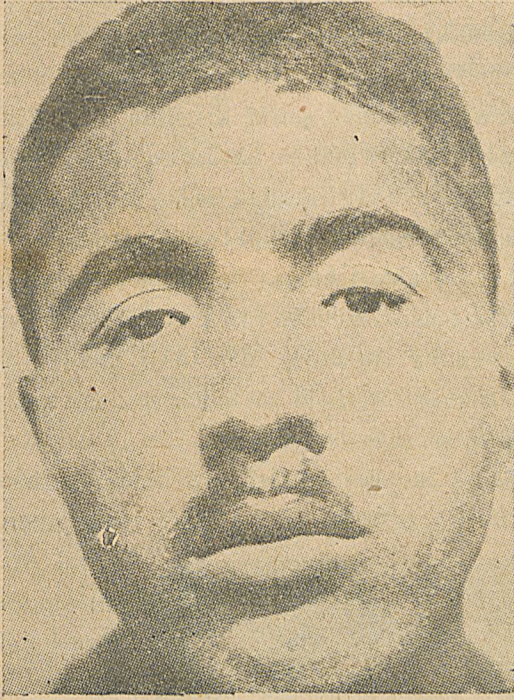
Yirmi yedinci sene

1 Teşrini sani 1931

A'MALIK

SEBEBLERİ VE KORUNMA ÇARELERİ

pamukla silmeli sonra 100de1 «Nitrate d'argent» mahlûlünden her göze 2 damla damlatmalı , yarım sa'at sonra gözler kaynatılmış ılık su ile yıkanarak beyaz iplik gibi olan hafif çapak - lardan temizlenmelidir .

[Şekil 20] Üst göz kapakları kalınlaşmış ve hafifce düşük, numunelik bir trahomlu.

Limon suyu, Permanganate mahlûlu, İodo- forme daha az emindir.

10 da 2 nisbetinde Argyrol mahlûlu yahud merhemi hakiki garanti 'arz eder, Ve hiç bir tehlikesi yoktur. Doğumu ta'kib eden günler esnasında el ile göze hastalık geçirmenin sebeblerini dikkat altında tutunuz. Süngerlerle çocuğun yüzünü ve gözlerini yıkamak 'adeti çok fenadır . Nufus dairesine doğum haberi veren ebeveyne verilmek üzere yeni doğan çocuklara 'a'id sıhlî bir ta'limatname tertib ve tab' olunmalıdır . Üçüncü gün göz sulanır ,

kızarır , şişer cerahatli göz hastalığı meydana çıkarsa en şedid tedavi elzem olur .

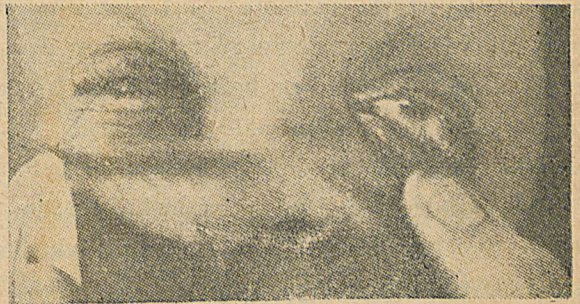
[Şekil 21] «Symblepharone» ya'ni göz kapağının göze yapışması, ki Trahomdan ziyade yanma neticesi olur.

mak yahud kaynatmak ve kirlenen eli sabunla ihtimamlı bir suretde yıkamak kâfidir .

Fransa'da kanun ce- rahatli göz iltihabını , kuş palazı mikrobile ha- sıl olan göz hastalığını ve trahomu hu- kûmete haber vermeyi emr eder. Cera- hatlı göz il- tihabı yalnız temas ile geç- diğinden has- tanın kirlenen eşyasını yak-

Bel so'ukluğu ve Göz

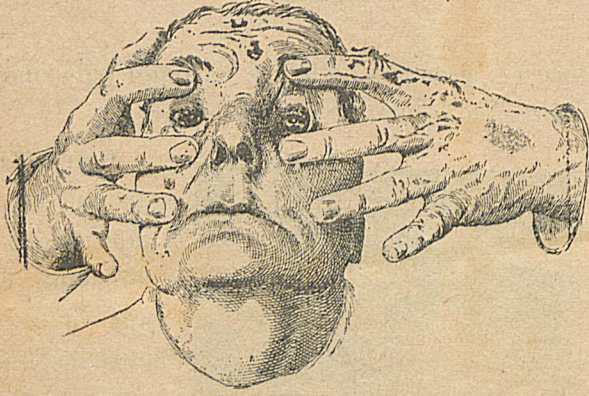
Yeni doğan çocukların cerahetli göz zarı iltihabını bel so'ukluğu mikrobunun yaptığıı söyledim. Bel so'ukluğuna tutulanların ellerini

[Şekil 22] On beş yaşında bir kızda pek âşikâr

Trichiasis

temiz tutmaları ve gözlerine dokundurmamaları elzem olduğunu da yazdım . Şu bir kaç keli - meyi 'ilâve etmeliyim . Bel so'ukluğu hastalığı yalnız bu hastalığa tutulan kimsenin gözleri için değil arkadaşlarının gözleri için de körlük tehlikesi teşkil eder .

[Şekil 23] Göz zarının XÉROSİS i, Trahom neticesi

'Askerlikde , bel so'ukluğuna tutulmuş bir neferin , musafaha ya'ni bir birlerinin ellerini sıkarak yoluyla , arkadaşının eline mikrob sür - düğü ve bu suretle pislenen el ile sağlam ve temiz neferin gözüne bu müdhiş mikrobun geç - diği görülmüştür . 1897 de **Haydar Paşa Hastahanesi** nde göz hastalığı mu'allim mu'avini bulunduğum sırada bu suretle gözü hastalanan ve iş işden geçtikten sonra hasta - haneye gönderilmiş olan Anadolulu nefer **İb - rahim** in iki gözünü gayb ettiğine ve bed baht delikanlının kederinden yemeyerek , içmeyerek teverrim ettiğine , iki üç hafta içinde , eriyüb sön - düğüne şahid olmuşdum . Bundan çıkarılmasını istediğim netice şudur : Taburlarda Tabur ta - bibleri neferleri her hafta başdan aşağı mu'ayene ederek bel so'ukluğuna tutulan neferleri , has - talık devam ettiği müddetce , arkadaşlarından ayırmalı ve el sıkarak yoluyla , göz için ölüm tehlikesi olan bu menhus hastalığı başkalarına vermesine imkân brakmamalı . Bu hususda ted - birsizlik yüzünden gözünü gayb eden bir nefer , gözünü harbde gayb etmiş gibi ma'lûliyyet te - ka'üdiyyesi ister ve alır . Fransa ordusunda bu suretle gözünü gayb eden bir kaç neferin teka - üdiye istid'asını Harbiyye Nezareti red etmiş isede bunlar Şurayi Devlete muraca'at etdikle -

rinden **Şurayi Devlet** Harbiye Nezaretinin kararını bozmuş ve bunlara yüksek dereceden teka'üdiyye verilmesini karar altına almıştır .

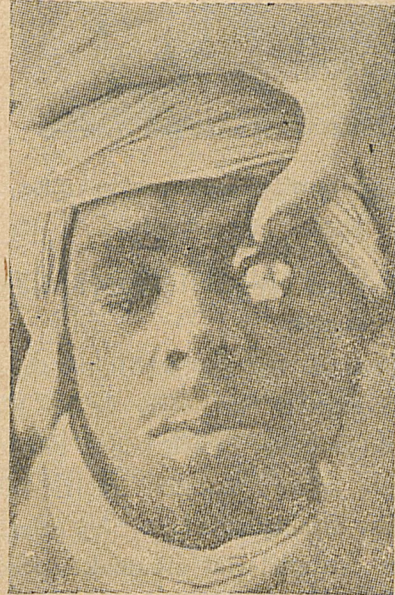
ŞAŞILIK

Vilâdi şaşılık nadiren devam eder . Asıl devamlı şaşılık vilâdi olarak mevcud değildir . Ancak 2 ile 9 yaşları arasında meydana çıkar .

Çocukda ve büyüklerde Cerahatlı Göz Hastalığı

Doğum esnasında her şeyden evvel çocuğun gözünü yaralamekdan , ikinci derecede cerahatlı göz hastalığından korkunuz . Sonra şunlar gelir : Her nevi' vurmalar ve yaralanmalar ; gözün « Cornée » denilen şeffaf kısmının lekelerinin mu'tad 'amili ve mühim bir ictima'i tehlike olan « Scrofulesi » , ya'ni sıracadan doğan göz hastalığı ; gözün irsi frengi hastalığı ; göz zarının sâri , nezlevî , cerahatlı ve kuş palazlı göz zarları il - tihabları ; uzun müddet süren ve tarhoma ben - zeyen ve « Folliculaire adenoide » denilen göz zarı iltikabı ; trahom ve bahar nezlesi ; şaşılık , myoplüğün çok ileri gitmesi .

Sihhi tedbirler ve seri' ihtimamlar bu has - talıkların 'akıbetlerini hafifletir ve sirayetini tahdid eder .

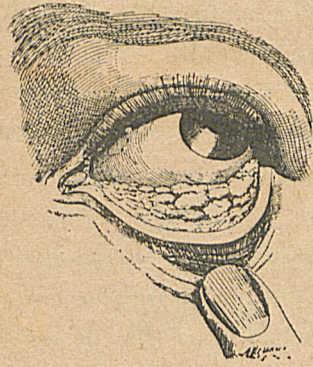

[Şekil 24] Bir trahomlu ATAPHYLOME Stophylome, dib tarafında boğulmuşdur ve bir küçük fındık kadardır .

Bir çocuğun gözü kızarır kızarmaz he - men doktora göstermeye bakın , Dok - tor gözün şef - faf kısmında bir yara olub olmadığını her şeyden evvel tedkik eder ve icab eden tedbir - lere , teda ' viye teşebbüs eder , muhtem - el bir körlüğ - ün önünü alır .

«Kératite» ya'ni karniyye iltihabı, işte büyük düşman . Bu hastalık ekseria meçhul kalır, neden sonra tedavi olunur bir nasır leke bırakır ; Bunun izalesi güçtür ve ekseriya imkânsızdır .

7 - 8 yaşlarında bir çocuk mütemadiyen göz kapaklarını açub kapadığı vakit bu nahış hal , ekseriya verem , anadan babadan geçmiş

[Şekil 25] « Follicule » lu göz zarı iltihabında alt göz kapağının iç tarafı. Bu nevi göz zarı iltihabı ekseriya gözlerin gözlükle tashih edilmek iktiza eden kusurlarından hasıl olur .

frenği, sıracı hastalıklarıyla beraber bulunur ve böyle bir çocuğun alt göz kapağı çevirilecek olursa üzerinde **Follicule** denilen kabarcıklar görülür, [Şekil 25] böyle çocukların burunlarında da **Végétation** denilen fazla etlerin hasıl olduğu ve rahat teneffüs edemedikleri görülür.

Mutehassisa tedavi ettirmek, bünyeyi kuvvetlendirmek ister.

İlk bahar Göz Nezlesi

Vakit vakit zuhur eder . Baharda başlar , havalar soğuyunca iyi olur . Rüyeti tehdit etmez bir kaç sene böyle gelir gider .

‘Umumî terbiyede , gözlerin selâmeti için çocukları , ellerini ve tırnaklarını da'ima temiz tutmaya alışdırmanın rolü pek mühimdir.

Salgın İntanlardan korunma çareleri

İntan, hastalık yapan mikroblarla zehirlenme ve bu hastalık âmilinin te'siri demektir. Frenkler buna « Infection » derler. İntanı salgın olduğu vakit 'a'ilelerde, temizliğe sureti mahsusada i'tina etmeli ve sirayet merkezleriyle sirayet 'amillerinden uzak bulunmalıdır.

Mekteplerde bulaşıcı bir hastalıkla hasta

olanları ayırmak ve mektebden uzaklaştırmak elzemdir. Göz kapaklarında frenği veya verem yaraları bulunmalar, kızamık çıkaranlar akıntılı göz zarı iltihabına , trahoma etc ... tutulan çocuklar diğer sağlam çocuklardan ayırd edileceklerdir. Ceza'irde, Mısırdaki, Belçikada, bizde, Behsni, Hasni Mansur kazalarıyla ekseri Şark vilâyetimiz gibi trahomun mebzul olduğu yerlerde trahomlu çocuklar için hususi mektebler bulaşıcı hastalıklı çocukları toplarlar . Ya'ni sarı hastalıklı çocuklara mahsus mektebler ihdas edilmeli . Paris de Saint Louis hastahanesinde sâri hastalıklı çocuklara mahsus mektebler vardır .

Traumatizmalardan korunma

Vurmadan çarpmadan hasıl olan tağayyürlere Traumatisme derler . Bir çok çocukların gözleri , tehlikeli oyuncaklarla delinmiştir . Sağlam kalan gözleri de 'alakavi göz iltihabı yüzünden, ya'ni sağlam gözün, hastalanan gözün hastalığına iştirak etmesi yüzünden her iki gözü kör olan çocuklar nadir değildir. Bina'en 'aleyh gerek evde gerek sokakda çocukların , makasla, bıçakla, bisturi ile ve emsali şeylerle oynamasına müsa'ade etmemek lâzımdır. Kalem veya çakıtaşı çarpmalarıyla mütehassıl yaralardan mektep mu'allimleri de ekseriya mes'uldürler . Ateşe düşen çocuklarda ba'zen müdhiş göz kapağı nasırları görülür . Bir çocuk tarafından ansızın yaralanmış ebeveynler de görülmüştür.

« Ozène » denileu fena kokulu burun hastalığına mübtelâ hastalarda fazla göz yaşını buruna nakl eden mecranın « Dacrocystite » denilen iltihabında , gözün en ufak bir « Traumatisme » i müstevli bir intan ile birleşebilir. Binâen'aleyh bu kadar vahim ihtimâllere müsta'id olan halleri islâh veya izale etmek için elden geleni yapmalı.

Şaşılıktan korunma çareleri

Anadan doğarken şaşı olarak doğmanın nadir olduğunu yukarıda söylemişdik . Şaşılık çocuk iki yahud üç yaşına girerken görülür ,

sinirleri hastalarda ve bünyeleri kusurlularda zuhur eder. sebepleri gözleri kımıldatan etlerin za'ifliğidir . Beşiğin vaz'iyetine ve beşiğin üstüne takılan oyuncak ve çocuk hediyelerine validelerin ve süt ninelerin atf ettikleri sebebler çok zayıftır .

Rü'yet bozukluklarından korunma Çareleri

Gözün karniyye denilen şeffaf kısmında leke, iltihab , « tumeur » , (çıkıntı ve şiş) ler , şaşılık gibi, gözle görülür 'arazlar mevcud ise okumayı öğrenmeden evvel küçük çocukların gözlerinin i'tinalı bir mu'ayeneden geçirilmesi lâzımdır .

Çocuk majüskül harfleri okumayı öğrendikten sonra rü'yetinin iyi olup olmadığını anlamak için her sene mu'ayene olunması elzemdir . Bu kontrol pek sadedir . Dershaneye girdikleri zaman aşağıdaki [Şepil 26] satırların harflerini 5 metre mesafeden okutmak kâfidir .

T C N D Z P

[Şekil 26] Beş metre uzaklıktan okuna bilmesi, görmek kuvvetinin sağlam olduğunu gösteren harfler

Bu harfleri 5 Metrelik mesafeden (her göz ayrı ayrı) okursa rü'yet sağlam demek olur. Her gözün ayrı ayrı mu'ayenesi için gözlerden birinin temiz bir kart -devizitle kapanması kâfidir . Gözleri kapamak için mendil ve el kullanmamalı bunların temizliğinden emin olmak ca'iz değildir . Eger çocuk bu satırın harflerini okuyamazsa tam bir mu'ayene bu rü'yet kusurunun sebebini yahud sebeblerini ortaya çıkarır.

Rü'yetleri mu'ayenede tam çıktığı halde okuma esnasında yahud okuduktan sonra baş ağrılarından şikâyet eden çocukların gözleri de etraflica mu'ayene olunmak lâzımdır .

Myoplukdan korunma çareleri

Myopluk yüksek bir dereceye çıkınca göz için tehlikeli olur.

Çocuk myop olarak doğmaz ; myopluk ekseriya irsî olan bir neşvünema (Croissance) hastalığıdır. Sıhî ka'idelere ne kadar az ri'ayet olunursa myopluk o kadar ziade olur .

Çocuk , harfleri tanımaya başlar başlamaz myoplugu olup olmadığı tahkik edilmek lâzımdır, ta ki myoplugin ilerilemesi durdurula bilsin. Diğer göz hastalıkları gibi, ictima'î ve irsî bir tehlike olan myopluga karşı dahi 'umumî bir mücadele yapılmalıdır .

Tenvir bol olmalıdır. Kitabımızın mekteb -lere a'îd Hıfzı Sıhha bahsında uzunca söylediğimiz veçh ile her çocuk oturduğu yerden bir parça semâ görmelidir . Myopluga müsta'id olanlarda, göze pek yakın olarak eşyaya uzun müddet bakmayı icab ettiren çalışmalar myoplugin ilerilemesine sebep olur. Göz ile eşya arasındaki uzaklık 33 centimetre raddesinde (30 ilâ 35 centimetre arasında) olmalıdır .

Genç myopluların, defterlerine, kitaplarına fazla yaklaşımlarını men' eimek için cihazların kullanıldığını yukarıda görmüştük .

Mekteb mobilyesi :

Meyilli sıralar üzerinde yazmak ve okumak müreccahdır . Bel bükülmemeli ve defter, kitab 33 santimetre mesafeden iyice ve rahat görülmelidir . Mekteb kitablalarının yazıları siyah ve okunaklı olmalı .

Mektebin programları gözlere ve bütün vücuda istirahat zamanları bırakmalıdır, saf havada tenezzüh ve idman çok lâzımdır .

Myop olanların, myoplukları kısmen değil tamamen tashih eden gözlük kullanmaları lâzımdır. Gözlere beyhude cehd sarf ettirmekte fa'ide değil mazarrat vardır . Çocukluğundan beri hiç gözlük kullanmamış kimseler, ba'zen myopluk derecesine göre verilen gözlüklere tahammül edemezler.

Devam edecek

Mes'ul imtiyaz Sahibi avukat İrfan Emin

[İsmail Hakkı matbaası]